Οσκαρική ταινία, σε όσους τέλος πάντων λέει κάτι αυτό, πέρα από τις έξι υποψηφιότητες και τα δυο χρυσά αγαλματίδια που τελικά κέρδισε, της καλύτερης ταινίας και του καλύτερου πρωτοτύπου σεναρίου, είχε πολύ πιο σημαντικό ρόλο και αντίκτυπο, καθώ ς περιέγραφε ένα πραγματικό γεγονός.

Πραγματικό και σπαραξικάρδιο αφού αποκάλυψε ένα τεράστιο σκάνδαλο, τόσο στο ποινικό κομμάτι όσο και πολύ περισσότερο στο ηθικό. Αφορούσε μια πολύ εκτεταμένη υπόθεση κακοποίησης παιδιών που συντελείται στους κόλπους της Ρωμαιοκαθολικής εκκλησίας. Το θέμα γίνεται ακόμα πιο βαρύ, καθώς αποδεικνύεται ότι πολλοί μέσα στην εκκλησία γνώριζαν το τι συνέβαινε και όχι μόνο δεν έκαναν οτιδήποτε για να το σταματήσουν αλλά το κάλυπταν, με διάφορους τρόπους.

Την υπόθεση ανέδειξε η δημοσιογραφική ομάδα της εφημερίδας The Boston globe που έφερε το όνομα Spotlight. Με τολμηρή, επίμονη, προσεκτική έρευνα μηνών, ξεπέρασαν εμπόδια, απειλές και ξεσκέπασαν το πελώριο σκάνδαλο που δεν είχε να κάνει μόνο με τη Βοστώνη αλλά ήταν ευρύτατο.

Και αυτό είναι ιδιόμορφο. Ιδιόμορφο διότι δεν κινήθηκαν τα θεσμικά μέσα μιας συντεταγμένης πολιτείας. Η Ρωμαιοκαθολική εκκλησία είχε καταφέρει επί σειρά ετών να καλύπτει το θέμα, εξαγοράζοντας και απειλώντας, αλλά δεν έκανε τίποτα για να το σταματήσει. Τουναντίον οι θύτες επέλεγαν με μαεστρία τα πιο ανυπεράσπιστα παιδιά, πολλά από τα οποία στη συνέχεια αυτοκτονούσαν. Και ήταν οι επιζώντες, από αυτό το μακελειό που κάποια στιγμή βρήκαν κουράγια, βγήκαν, μίλησαν και βοήθησαν στην αποκάλυψη.

Επί της ουσίας, δικαιοσύνη δεν αποδόθηκε, αλλά σε κάθε περίπτωση ήταν ένα πελώριο βήμα για αυτό και οι συντελεστές της αποκάλυψης, τα μέλη της ομάδας Spotlight, βραβεύτηκαν με το Pulitzer.

Επίκαιρο στις μέρες μας, εκείνο το σκάνδαλο που ξεσκεπάστηκε το 2002 και μεταφέρθηκε στην οθόνη το 2015, καθώς όσα έχουν προκύψει στην τρέχουσα ημεδαπή επικαιρότητα, είναι συγγενή. Παιδιά και νέοι που είχαν αντίστοιχη τύχη, όχι από ιερείς, αλλά από πρόσωπα που είχαν την πειθώ, την ισχύ, και για κάποιο λόγο ένιωθαν ότι ήταν στο απυρόβλητο. Το κοινό στοιχείο είναι η σχέση εξουσίας ανάμεσα στο θύτη και το θύμα και το κακούργημα της παιδεραστίας, ή του βιασμού.

Μοιραία το θέμα έλαβε τεράστιες διαστάσεις, ειδικά από τα ταμπλόιντ όπου η οπτική της κλειδαρότρυπας απογειώθηκε. Έντονο και το πολιτικό στοιχείο στην περίπτωσή μας, αφού ο πρώτος συλληφθείς από αυτή την καταιγίδα καταγγελιών που κάποιες προχώρησαν και σε μηνύσεις, κατείχε σημαντική οργανική θέση διορισθείς από την κυβέρνηση ως καλλιτεχνικός διευθυντής του Εθνικού θεάτρου.

Η καθ᾽ ύλην αρμόδια υπουργός Πολιτισμού σε έκτακτη συνέντευξη Τύπου σχολίασε ότι εξαπατήθηκε. Χαρακτήρισε δε τον συλληφθέντα, μια μέρα προ της συλλήψεώς του ως «επικίνδυνο άνθρωπο». Σύσσωμη η αντιπολίτευση και μερίδα καλλιτεχνών απαίτησε την παραίτησή της. Αλλά ας δεχτούμε, καθότι αφελείς και καλοπροαίρετοι έως ανοησίας, ότι είναι και έτσι. Δηλαδή ότι εξαπατήθηκε, ότι δεν γνώριζε τη φημολογία που προφανώς στους παροικούντες αλλά και παρεπιδημούντες των καλλιτεχνικών ήταν πάρα πάνω από έντονη. Μα από τη στιγμή που εξαπατήθηκε άπαξ, γιατί να μην εξαπατηθεί και μια επόμενη φορά; Ή φορές; Και αν είχε εξαπατηθεί ούσα ιδιοκτήρια περιπτέρου ή καταστήματος δεν μας έπρεπε σχολίου. Αλλά τυγχάνει υπουργός. Στο φινάλε υφίσταται και ένα θέμα ευαισθησίας, που προϊσταται της πολιτικής, ειδικά για το υπουργείο Πολιτισμού.

Πέρα από τις πολιτικές εξελίξεις, την τύχη του υπουργείου και όλη τη φιλολογία που αναπτύσσεται σχετικά με τις πολιτικές προεκτάσεις του θέματος, τις κοινωνικές ή φιλικές σχέσεις που διατηρούσε ο κατηγορούμενος, ιδιαίτερο ενδιαφέρον έχουν οι αντιδράσεις του πολίτη σε αυτή τη θύελλα αποκαλύψεων.

Για μια ακόμα φορά γίνονται ορατές οι παθογένειες, ειδικά εκεί που η έκφραση είναι ελεύθερη επειδή είναι ανώνυμη. Στους ιστότοπους που φιλοξενούν σχόλια αναγνωστών, η είδηση έρχεται σε δεύτερη μοίρα και τα σχόλια αναδεικνύουν μερικά από τα άσχημα

στοιχεία της κοινωνίας μας.

Σπάνια θα βρεθούν ψύχραιμες θέσεις, σπανιότερα καλογραμμένα και εύστοχα σχόλια, ενώ κυριαρχούν βαριά νοήματα φανατισμού και βαρύτερες ύβρεις. Μια αισιόδοξη αιτιολόγηση έχει να κάνει με την κοινή αίσθηση ότι δεν αποδίδεται δικαιοσύνη και το κοινό αίσθημα προσβάλλεται και αντιδρά με τρόπο ακραίο, διχασμένο ανάμεσα σε αυτό που μεταπολεμικά ορίζεται ως Δεξιά και σε αυτό που αυτοπροσδιορίστηκε ως Αριστερά έως τον Ιούλιο του '19.

Μετά από δέκα μνημονιακά χρόνια, δώδεκα μήνες πανδημίας και ένα μέλλον που στην καλύτερη των περιπτώσεων, περιγράφεται ως άδηλο, η ψυχραιμία δεν είναι κάτι που περισσεύει. Σε πολλούς πολίτες κυριαρχεί η εντύπωση ότι είναι τα θύματα και το κράτος είναι ο θύτης, που με πειθώ και ισχύ εκμεταλλεύεται την αδυναμία των θυμάτων του. Την αντιμετωπίζουν ως μια σχέση με κοινά στοιχεία εκείνης των Ρωμαιοκαθολικών κληρικών και των παιδιών που κακοποίησαν, ή του συλληφθέντος με όσους τον μήνυσαν ή τον κατήγγειλαν.

Διότι με 7,1 δις ευρώ επιπλέον για το 2020, που σημαίνει ότι το συνολικό ληξιπρόθεσμο οφειλών προς τη Φορολογική Διοίκηση έφθασε τα 107,568 δις που οφείλουν 4.045.217 φυσικά και νομικά πρόσωπα, είναι δύσκολο να βρει συμπάθεια το όποιο κυβερνητικό σχήμα. Αν σε αυτά τα νούμερα προστεθούν τα 1.849.948 πρόσωπα που έχουν ήδη εκτεθεί στον κίνδυνο επιβολής κατασχέσεων το πράγμα οξύνεται έτι περαιτέρω. Την ίδια ώρα ο Κρατικός οργανισμός διαχείρησης Δημόσιου χρεόυς, μας ενημερώνει ότι το χρέος της Κρατικής Διοίκησης στις 31 Δεκεμβρίου του 2020, ανερχόταν σε 374,006 δις ευρώ με τις τελευταίες δόσεις, 5.312 δις ευρώ, να καταβάλλονται το 2070.

Το οικοδόμημα είναι ετοιμόρροπο. Ζούμε μια απογοητευτική εποχή.